

Valtauskirjan antanut KTM ei tiennyt Montolan vedenottamon olevan käytössä

Kirsi Kääriäinen
Pieksänmaa

Kauppa- ja teollisuusministeriö on myöntänyt Suomen kaivoshistorialliselle yhdistykselle luvan kaivoskivennäisten tutkimiseen Montolan vedenottamon avoaltaalla ja vanhan kalkkikivikaivoksen kuilustoissa Pieksänmaalla.

Valtausalueella on käytössä oleva vedenottamo, jolta pumpataan juomavettä tuhansille ihmisille. KTM ei tiennyt vedenottamon olevan käytössä.

– Hakemuksesta ei käynyt mitenkään ilmi, että kyseessä on käytössä oleva vedenottamo. Oikeastaan hakemuksessa ei ole vedestä mitään mainintaa, kertoo tarkastaja **Juha Kaarimaa** Kauppa- ja teollisuusministeriöstä.

– Hakemuksessa todettiin, että yhdistys haluaa selvittää alueen uudelleen hyödynnettävyyttä. Vanhojen louhintatilojen lisäksi tutkimuksen kohteena on kaivoksesta löytyvä materiaali. Valtauskirja antaa oikeuden myös koekairauksiin.

Kirkasvetinen avoallas ja kuilusto ovat olleet sukeltajien suosiossa. Kunta ja terveysviranomaiset ovat pyrkineet poistamaan harrastajasukeltajat vedenottamolta. Alueen yksityiset maanomistajat eivät ole pitäneet sukeltajia kovin suurena häirtana.

Viime vuoden lopulla silloinen Virtasalmen kunnanvaltuusto hyväksyi EU-säädösten mukaisen pohjavedensuojelusuunnitelman, jossa sukeltaminen vedenottamolla kiellettiin. Terveysyhtymän hallituksen käsittelyssä on tällä viikolla esitys, jossa terveyssuojelulain perusteella ennaltaehkäisevänä toimenä kiellettäisiin sukeltaminen vedenottamolla.

– Pohjavesivarat on ehdottomasti turvattava. Tieten tahtoen ei pidä ottaa mitään riskiä. Harrastajasukeltajat ovat tarpeeton riski. Onhan tiedossa, että sukellusonnettomuuksia aina silloin tällöin tapahtuu, sanoo terveysvalvonnan johtaja **Merja Voutilainen**.

Tutkimussukelluksille tuli samalla lupa

Kaivosylitarkastaja **Krister Söderholm** Kauppa- ja teollisuusministeriöstä toteaa, että valtauskirja oikeuttaa tekemään geologisia tutkimuksia sukeltamalla.

– Valtaushakemuksessa ei kylläkään ilmennyt, että tutkimuksia aiotaan tehdä sukeltamalla.

– Jos olisimme tienneet, että kyseessä on käytössä oleva vedenottamon pohjavesialue, olisimme pyytäneet lisäselvityksiä. Jos valtauskirja alueelle olisi myönnetty, ehtoja siihen olisi ainakin

Montolan vedenottamon avoaltaan kirkas vesi houkuttaa sukellusharrastajia.

[Ulkomaalaisten opiskelijoiden kotikulmilla lisätään vartiointia](#)

[Mikkeli ei aio poistaa terveyskeskusmaksua sotiemme veteraaneilta](#)

[Olkiluoto 3 kutsuu tekijöitä mutta on vaativa hanke](#)

asetettu.

– Kaivoslain mukaan tutkimustyö ei saa aiheuttaa tarpeetonta haittaa. KTM:llä ei ole valvontatehtävää. Se on kunnalla. Jos voidaan osoittaa pohjaveden likaantumista, terveyssäädökset menevät ohi valtauskirjan, arvioi Söderholm.

Kaivoslain mukaisissa valtauksissa ei tarvitse kuulla maanomistajaa, jollei ole kyse kaava-alueesta. Kaivoslain mukaan jokaisella on oikeus omalla tai toisen maalla etsiä tai vallata alue kaivoskivennäisten löytämiseksi. Valtauskirjoja kumoutuu lähinnä vain silloin, jos valtausalueesta perittävä vuokra jää maksamatta maanomistajalle. Kunta voi vielä tehdä selvityspyynnön valtauskirjasta, jolloin KTM kuulee hakijoita.

Valtauksen tekijät sukellusharrastajia

Suomen kaivoshistoriallisessa yhdistyksessä ei käytössä olevan vedenottamon mainitsemista erityisesti valtaushakemuksessa pidetty tarpeellisena.

– Jos kyseessä on vanha avolouhos, on itsestään selvää, että se täyttyy vedellä. Usein kuilustoihin työntyy myös pohjavettä. Vedenottamo ei häiritse meitä, emmekä me vedenottamoa. Sukeltajilla on kuivapuvut päälle, eivätkä he likaa vettä. Sukeltajien tarkoitus ei ole jäädä itse kiinni kuilustoon, sanoo yhdistyksen puheenjohtaja **Jani Haaja**.

Viime vuoden lopulla perustetussa yhdistyksessä on 20–30 jäsentä. Sen kotipaikka on Varkaus, mistä pääkaupunkiseudulla sähkösuunnittelijana työskentelevä Haaja on kotoisin. Yhdistyksen jäsenistä monet harrastavat sukellusta. Yhtenä sukelluspaikkana on ollut Montolan vedenottamon avoallas ja kuilustot.

– Pyrimme selvittämään, voisiko kaivoksesta vielä löytyä jotakin hyödynnettävää. Irtolohkareita on jo käyty sukeltamassa. Mitään räjäytyksiä emme aio tehdä, joten tutkimustoiminta ei vettä likaa, sanoo Haaja.

Yhdistyksen toinen puuhamies, Geologisessa tutkimuskeskuksessa Helsingissä operaattorina työskentelevä **Jouni Piispanen** sukelteli Montolassa ensimmäisen kerran 1990-luvun alussa.

– En odota tutkimuksista suuriakaan tuloksia. Epäilen löytykö Montolasta hyödynnettävää kalkkikiveä, mutta tarkistamme asian. Kairauksiin asti tuskin lähdemme. Meillä ei ole geologista asiantuntemusta, joten se on ostettava. Muita kaivoksia meillä ei tällä hetkellä ole tutkinnan alla.

Myös Piispanen vakuuttaa, etteivät sukeltajat ole vaaraksi ihmisten juomavedelle.

[muualta](#) | [urheilu](#) | [mielipide](#) | [pääkirjoitus](#) | [etusivu](#)